

Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2022 m. sausio 24 d.

5G ryšys Europos Sąjungoje turi būti stiprinamas

Šiandien paskelbtoje specialiojoje ataskaitoje Europos Audito Rūmai ragina naujam postūmiui, siekiant paspartinti 5G, naujo pasaulinio belaidžio judriojo ryšio tinklų standarto, diegimą Europos Sąjungoje. Valstybės narės labai vėlavo diegti savo 5G tinklus, o tai trukdo siekti ES tikslų, susijusių su prieiga ir aprėptimi. Be to, auditoriai teigia, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant nuosekliai ir suderintai spręsti saugumo klausimus diegiant 5G ryšį.

5G paslaugos yra labai svarbios įvairioms taikomosioms programoms, kuriomis naudojamos daugelyje ES ekonomikos sektorių ir piliečių kasdieniame gyvenime. Apskaičiuota, kad 2021–2025 m. laikotarpiu dėl 5G ES BVP padidėtų maždaug 1 trilijonu eurų, o tai galėtų padėti sukurti arba pertvarkyti iki 20 milijonų darbo vietų. Nors 5G ryšys suteikia daug augimo galimybių, taip pat iškyla tam tikra rizika: dėl riboto pardavėjų, galinčių kurti ir eksploatuoti 5G tinklus, skaičiaus didėja priklausomybė ir rizika, susijusi su priešiška nusiteikusių valstybinių subjektų kišimusi.

2016 m. veiksmų plane Europos Komisija nustatė 2025 m. terminą, iki kurio 5G ryšys turi būti įdiegtas visose miestų teritorijose ir visuose pagrindiniuose transporto maršrutuose. Praėjusių metų kovo mėn. ji nustatė dar vieną tikslą – iki 2030 m. užtikrinti 5G ryšio aprėptį visoje Europos Sąjungoje. Tačiau auditoriai pažymi, kad tik pusė valstybių narių įtraukė šiuos tikslus į savo nacionalines 5G strategijas. Komisija įvairiomis iniciatyvomis, gairėmis ir finansavimu padėjo valstybėms narėms siekti šių tikslų. Tačiau ji niekada aiškiai neapibrėžė numatomos 5G paslaugų kokybės. Auditoriai pabrėžia, kad tai galėtų lemti nevienodą prieigą prie 5G paslaugų ir jų kokybę ES, o tai dar labiau padidintų skaitmeninę atskirtį.

„Visoje Europos Sąjungoje 5G tinklams diegti iki 2025 m. bus išleista iki 400 milijardų eurų, siekiant remti būsimą ekonomikos augimą ir konkurencingumą. Tačiau daugelis valstybių narių atsilieka nuo šio tikslo, todėl ES dar toli gražu nepasinaudoja teikiama galimybėmis, – teigė už ataskaitą atsakinga Europos Audito Rūmų narė Annemie Turtelboom. – Be to, valstybių narių požiūriai į 5G saugumą ir visų pirma būtinybę imtis suderintų veiksmų tebėra strategiškai svarbus klausimas ES technologiniam suverenumui ir bendrajai rinkai.“

Visos valstybės narės, išskyrus Kiprą, Lietuvą, Maltą ir Portugaliją, pasiekė tarpinį 2020 m. tikslą, kad bent viename dideliame mieste būtų galima naudotis 5G ryšiu. Tačiau daugelis ES šalių savo 5G tinklų diegimo neįgyvendina pagal planą. Komisija mano, kad šešiolikos ES šalių atveju tikimybė pasiekti 2025 m. tikslą yra geriausiu atveju vidutinė (Austrija, Čekija, Estija, Vokietija, Airija, Lietuva, Malta, Nyderlandai, Lenkija, Portugalija ir Slovėnija), o blogiausiu – maža (Belgija,

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Bulgarija, Kroatija, Kipras ir Graikija). Iki 2021 m. lapkričio mėn. 23 valstybės narės į nacionalinę teisę dar nebuvo perkėlusios ES direktyvos, kurioje, be kitų veiksmų, nustatyti 5G pagrindinių juostų paskirstymo terminai. Auditoriai pabrėžia, kad labai tikėtina, jog dabartiniu įgyvendinimo tempu šio dešimtmečio ES tikslai nebus pasiekti.

5G ryšio diegimas neatsiejamas nuo saugumo klausimų. ES šalyse įsisteigę pardavėjai privalo laikytis ES standartų ir teisinių reikalavimų. Tačiau šeši iš aštuonių didžiausių pardavėjų, pavyzdžiui, Huawei (Kinija) ir Samsung (Pietų Korėja), nėra įsisteigę ES. ES nepriklausančių šalių teisės aktai gali labai skirtis nuo ES standartų, pavyzdžiui, asmens duomenų apsaugos srityje. Auditoriai reiškia susirūpinimą, kad ES naudotojams gali būti taikomi užsienio teisės aktai, kai kontrolės centrai yra už ES ribų. Komisija greitai reagavo, kai 5G saugumas tapo svarbia ES lygmens problema – 2020 m. sausio mėn. priimtas ES 5G kibernetinio saugumo priemonių rinkinys. Vis dėlto kai kuriems judriojo ryšio tinklų operatoriams, kurie jau buvo pasirinkę pardavėjus, šis rinkinys buvo priimtas per vėlai.

Auditoriai taip pat pažymi, kad, nepaisant tarpvalstybinio 5G saugumo problemų pobūdžio, yra mažai viešai prieinamos informacijos apie tai, kaip ES šalys sprendžia saugumo klausimus, visų pirma dėl didelės rizikos pardavėjų. Dėl to valstybėms narėms sunku laikytis suderinto požiūrio, taip pat ribojamos Komisijos galimybės siūlyti 5G tinklų saugumo patobulinimus. Auditoriai nustatė, kad praktiškai, kadangi priemonių rinkinyje numatytos priemonės nėra privalomos, valstybės narės taiko skirtingus požiūrius dėl konkrečių pardavėjų įrangos naudojimo ar didelės rizikos pardavėjams taikomų apribojimų taikymo srities. Be to, jei valstybės narės turės pašalinti didelės rizikos pardavėjus iš savo tinklų be jokio pereinamojo laikotarpio, dėl to gali susidaryti didelės pakeitimo sąnaudos. Šiuo metu neaišku, ar tokios sąnaudos galėtų būti laikomos valstybės pagalba ir ar tai atitiktų ES konkurencijos taisykles.

Iki šiol Komisija nėra įvertinusi, koks poveikis galėtų būti tais atvejais, kai valstybė narė savo 5G tinklus diegia naudodama įrangą iš pardavėjo, kuris laikomas keliančiu didelę riziką kitoje valstybėje narėje. Auditoriai įspėja, kad tai galėtų turėti poveikį tarpvalstybiniam saugumui ir net pačios ES bendrosios rinkos veikimui.

Bendroji informacija

Specialiąją ataskaitą Nr. 3/2022 „5G diegimas Europos Sąjungoje. Vėlavimas diegti tinklus, kurių saugumo klausimai vis dar neišspręsti“ galima rasti Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).

Šiandien paskelbta ataskaita papildoma kitais pastaraisiais metais parengtus dokumentus, visų pirma Apžvalgą dėl [ES atsako į Kinijos valstybės valdomą investavimo strategiją](#), Apžvalginį pranešimą dėl [ES kibernetinio saugumo politikos](#) ir Specialiąsias ataskaitas dėl [Europos pramonės skaitmeninimo](#) bei [plačiajuosčio ryšio valstybėse narėse](#).

Audito Rūmai savo specialiąsias ataskaitas pristato Europos Parlamentui ir ES Tarybai, taip pat kitoms suinteresuotosioms šalims – nacionaliniams parlamentams, pramonės sektoriaus suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji dauguma ataskaitose pateiktų rekomendacijų yra praktiškai įgyvendinamos.

Kontaktai spaudai

Audito Rūmų spaudos tarnyba: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 553 547